

VNK erelidmaatschap 2022

Laudatio Mariëtte Haveman

De Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici reikt sinds drie jaar een erelidmaatschap uit aan kunsthistorici die op geheel eigen wijze een onuitwisbare voetafdruk hebben nagelaten voor het vak kunstgeschiedenis in Nederland. Vijf kunsthistorici hebben dit teken van waardering inmiddels ontvangen: Willemijn Fock, Eddy de Jongh, Henk van Os, Ernst van de Wetering en Ilja Veldman. Dit jaar heeft het bestuur van de Vereniging besloten het erelidmaatschap toe te kennen aan Mariëtte Haveman.

Mariëtte Haveman speelt een unieke rol in het kunsthistorische vak in Nederland. Zij is niet verbonden aan een universiteit of museum zoals haar collega-ereliden, maar zij is sinds 1989 (dus al 33 jaar) de hoofdredacteur van een tijdschrift. Kunstschrift is het tweemaandelijks blad, dat een in kunst geïnteresseerd publiek op altijd verrassende wijze inzicht biedt in kunsthistorische onderwerpen. En ook voor menig kunsthistoricus is het een inspirerend én hoogst noodzakelijk tijdschrift gebleken.

Ieder nummer heeft een eigen thema en die thema's beslaan vele terreinen. Er zijn nummers over één kunstenaar (zoals in 2000 de toen nog onderbelichte Rachel Ruysch), een kunsttechniek of een iconografisch onderwerp (zoals kleine beestjes in 2008, jaren eerder dus dan het Rijksmuseum die daar nu een tentoonstelling aan wijdt). Meest verrassend en een specialiteit van Kunstschrift zijn de vele nummers over de weergave van visuele verschijnselen, zoals de bewegende plooi, haar, de kleur wit of de maan.

Voor ieder nummer schrijft Mariëtte Haveman een inleiding en net als bij de themakeuze getuigen deze artikelen van een grote ideeënrijkdom. Mariëtte

Haveman neemt geen genoegen met voorspelbare beschrijvingen of academische clichés. Zij heeft geen behoefte te laten zien hoeveel zij weet, maar lijkt zich steeds af te vragen wat de beste manier is om een onderwerp te bekijken en te beschrijven, welke kennis de moeite waard is voor de rest van de wereld. Deze werkmethode doet denken aan die van de romanschrijver, die zij ook is. Net als een literaire karakter, bekijkt zij haar onderwerp van alle kanten en bouwt ze het vervolgens op tot een betekenisvol geheel. Mariëtte Haveman weet kortom wat schrijven is.

Na 33 jaar hoofdredacteurschap van Kunstschrift is er een verzameling van bijna tweehonderd van deze inleidingen. Een groot kunsthistorisch oeuvre, dat de laatste jaren nog is uitgebreid met de beschouwende essays die zij voor NRC Handelsblad schrijft, maar ook met de vele laagdrempelige berichten die zij op social media plaatst. Op deze manier heeft zij een breed publiek verrijkt en geïnspireerd met haar kennis en verrassende inzichten. Mariëtte Haveman is de schrijver die je ieder vakgebied toewenst, maar die wij kunsthistorici in haar persoon hebben. En daarom krijgt zij dit erelidmaatschap.

Namens bestuur Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK),

28 oktober 2022

Voorzitter Lidewij de Koekkoek